

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Byznys a paragrafy, díl 2.: Prostý elektronický podpis

Vítáme vás u druhého dílu naší nové série článků Byznys a paragrafy, kterou LAWYA připravuje s cílem poskytnout podnikatelům srozumitelné a praktické informace z oblasti práva, daní a účetnictví. V tomto díle bychom Vám rádi představili novinky v rozhodovací praxi soudů, která se týká elektronických podpisů.

Prostý elektronický podpis

Právní úprava vztahující se k úpravě elektronického podpisu má v současnosti základ v unijním právu, a to v podobě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 910/2014, o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES („eIDAS“).

Toto nařízení identifikuje několik typů elektronických podpisů, konkrétně:

- Elektronický podpis (prostý)
- Zaručený elektronický podpis
- Zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis (uznávaný podpis)
- Kvalifikovaný podpis

O zaručeném, případně kvalifikovaném podpisu se tu blíže zmiňovat nebudeme, pokud by jejich bližší specifikace čtenáře zajímala, doporučujeme si přečíst [článek](#) od našeho kolegy Mgr. Jakuba Hanáka, který se blíže věnuje právě náležitostem těchto podpisů.

V případě prostého elektronického podpisu se jedná o nejjednodušší typ elektronického podpisu, kterým mohou být jakákoli data v elektronické podobě, která jsou připojena k jiným datům v elektronické podobě nebo jsou s nimi logicky spojena a která podepisující osoba používá k podepsání.[\[1\]](#)

Pokud bychom se na ustanovení zaměřili pouze z jazykové stránky, bude tak příkladem prostého elektronického podpisu například jméno a příjmení uvedené na konci e-mailové nebo jiné elektronické zprávy, naskenovaný a vložený podpis, podpis provedený elektronickou tužkou a podobně.

Podpis a písemná forma smlouvy

Zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje, že k platnosti právního jednání učiněného v písemné formě se vyžaduje podpis jednatelů. Vzhledem ke skutečnosti, že písemná forma může vedle listinné podoby nabývat také podoby elektronické, je

nezbytné vymezit, jak elektronický podpis správně použít, aby zamýšlené právní jednání vyvolávalo své předpokládané účinky.

Právní doktrína dlouho nebyla jednotná v názoru na použitelnost prostého elektronického podpisu, a proto se jeho užití při uzavírání písemných smluv nedoporučovalo.

Fakticky tak bylo možné obsah smlouvy dohodnout například přes e-mailovou komunikaci, avšak smlouva se stále pro účely zákona nepovažovala za smlouvu v písemné formě. Taková smlouva by byla považována za smlouvu ústní, přičemž její obsah je někde zachycen v textu.

To přinášelo samozřejmě řadu komplikací hlavně u smluv, které ze zákona musí být uzavřeny právě v písemné formě. K platnosti právního jednání učiněného v písemné formě se totiž vyžaduje podpis jednajícího. V případě absence podpisu se pak smlouva považuje za neplatnou.[\[2\]](#)

Písemnou formu vyžaduje například zákon u právního jednání, kterým se zřizuje nebo převádí věcné právo k nemovité věci, jakož i právní jednání, kterým se takové právo mění nebo ruší[\[3\]](#) nebo například u pojistných smluv uzavřených na dobu delší než jeden rok.[\[4\]](#)

Nejde však jen o případy, kdy požaduje písemnou formu smlouvy zákon, ale smluvní strany se mohou dohodnout, že v konkrétní věci vůči sobě podmíní platnost právního jednání právě písemnou formou.[\[5\]](#)

Není tomu navíc tak dávno, kdy jsme mohli pozorovat v rozhodovací praxi soudů spíše restriktivní výklad náležitosti podpisu u písemné formy právního jednání. Například Vrchní soud v Praze dospěl ve svém rozsudku ze dne 23. 5. 2023 k závěru, že: *„nelze za „jiný typ elektronického podpisu“ považovat pouhé uvedení jména a příjmení osoby v textové části e-mailu bez spojení s dalším elektronickým prvkem (značkou), vylučujícím jednak záměnu jednající osoby s jinou, jednak poskytující jistotu její jednoznačné identifikace.“*[\[6\]](#)

V mezích tohoto rozhodnutí by se tak například smlouva uzavřená přes nástroje elektronické komunikace (e-mail, Whatsapp, SMS, atd.) nepovažovala za smlouvu uzavřenou písemnou formou, jelikož se v případě prostého uvedení jména a příjmení vůbec nejedná o podpis. Pokud by se jednalo o ujednání, pro které vyžaduje zákon nebo smlouva písemnou formu, mohlo by použití takového elektronického „podpisu“ mít za důsledek neplatnost celé smlouvy.

Posun v nahlížení na prostý elektronický podpis z pohledu soudů

V předešlém roce jsme však zaznamenali rozhodnutí Městského soudu v Praze, které se od dosavadního výkladu prostého elektronického podpisu odklání a rozebírá samotnou podstatu náležitostí prostého elektronického podpisu ve vztahu k jeho použitelnosti.

Jedná se o rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2024, č. j. 54 Co 217/2024-259.

V tomto rozhodnutí soud mimo jiné uvádí, že: *„Dle doktrinálního výkladu definice prostého elektronického podpisu splňuje například uvedení jména a příjmení na konci e-mailu, naskenování vlastnoručního podpisu a jeho připojení k dokumentu, označení souhlasového políčka, samotné použití e-mailové adresy, pokud z jejího znění lze identifikovat podepisující osobu. Platí sice, že u prostého elektronického podpisu je třeba pozitivně prokazovat jednak identitu podepisující osoby, jednak skutečnost, že podepisující osoba projevila svoji vůli.“*

Soud se v tomto případě, dle našeho názoru, správně zaměřuje na samotnou podstatu a funkci

podpisu, přičemž touto je prokázání projevu vůle jednající osoby.

Právě podpis přitom není stěžejní pouze v případě zachování formy právního jednání, ale je rozhodující i pro případ prokázání pravosti a správnosti soukromých listin, tedy zejména smluv a dalších souvisejících jednání.

Platí totiž, že pokud je listina použita proti osobě, která listinu zjevně podepsala, má se za to, že pravost a správnost listiny byla uznána a důkazní břemeno o opaku nese právě podepsaná osoba.^[7] V případě absence podpisu musí pravost a správnost prokazovat ten, který listinu předkládá.^[8]

Závěr

Z nejnovější rozhodovací praxe soudů tak na to, co je prostým elektronickým podpisem, můžeme pohlížet poměrně široce a mělo by tak být možné uzavírat smlouvy písemnou formou prostřednictvím elektronických nástrojů bez nutnosti použití uznávaného zaručeného podpisu (certifikátu).

Podpisem tak může být například:

- uvedení jména a příjmení na konci e-mailu,
- naskenování vlastnoručního podpisu a jeho připojení k dokumentu,
- označení souhlasového políčka,
- samotné použití e-mailové adresy, pokud z jejího znění lze identifikovat podepisující osobu,
- nebo další obdobné prostředky, které běžně používáme k podepisování v rámci elektronických nástrojů.

V případě použití takového prostého elektronického podpisu však musíme dbát na to, aby bylo zřejmé, komu podpis náleží a jaká vůle byla projevována.

Budte v obraze

Sledujte další díly seriálu Byznys a paragrafy, a pokud byste se chtěli ze světa práva dozvědět více, jednou měsíčně vydáváme newsletter s nejdůležitějšími novinkami a praktickými tipy.

Přihlásit se k odběru newsletteru můžete >>> [zde](#).

Děkujeme, že jste s námi, a těšíme se na společnou cestu světem práva a podnikání!

JUDr. Michal Šilhánek,
advokát

Mgr. Adam Ledina,
advokátní koncipient

LAWYA

[LAWYA, advokátní kancelář s.r.o.](#)

Sídlo:
Tučapy 240
683 01, Tučapy

Kontaktní adresa:
Králova 298/4
616 00, Brno

tel.: +420 543 216 310
e-mail: info@lawya.cz

[1] Článek 3 odst. 10 nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 910/2014, o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES („eIDAS“)

[2] § 561 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku

[3] § 560 opt. cit.

[4] § 2758 odst. 2 opt. cit.

[5] § 559 opt. cit.

[6] Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 5. 2023, sp. zn. 4 Cmo 52/2023

[7] § 565 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku

[8] § 566 odst. 2 opt. cit.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)
- [Metropolitní plán schválen. Je Váš projekt v bezpečí?](#)
- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Holdingové struktury a odpovědnost mateřské společnosti](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Právo společníka na informace v s. r. o.: silný nástroj kontroly, ale ne bez hranic](#)
- [Kupní smlouva k nemovité věci bez určení kupní ceny: Nejvyšší soud koriguje katastrální praxi](#)
- [Společnost s podíly 50:50 - právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost - prokura](#)